

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

Husstander uten abonnement på bredbånd

Analyse basert på mikrodata

Enhet for strategisk analyse 2023:4

2. november 2023

Sammendrag

Antall husstander i Norge har passert 2,5 millioner, og antall private abonnement for fast bredbånd har passert 2,3 millioner. Det er enkelte husstander som ikke har abonnement på fast bredbånd. Samtidig viser undersøkelser at de fleste husstandene benytter digitale tjenester på internett mer eller mindre daglig¹. I denne rapporten vurderer vi omfanget av husstander utan bredbåndsabonnement og forsøker å forklare hvilke valg de gjør.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har samlet inn data om bredbånd fra alle tilbyderne av ekomtjenester ved utgangen av første halvår 2023. Dette er data på adressenivå, som så er koblet med registerdata om husstander og bygninger. På den måten kan vi kartlegge egenskaper ved husstander utan bredbåndsabonnement og hvilke valgmuligheter disse har. Resultatene er fordelt på fylker. Det kan være store forskjeller på tettbygde og spredtbygde områder, og derfor er også denne fordelingen tatt med.

Vi har vurdert betydningen av antall personer i husstanden, og vi har sett på om de aktuelle husstandene har tilgang til fast bredbånd eller tilgang til mobilnettet. Resultatene kan i all hovedsak summeres opp slik:

- Det er om lag 11 prosent av husstandene som ikke har abonnement på fast bredbånd. I spredtbygde områder er denne andelen 24 prosent. I tettbygde områder er andelen til sammenligning 8 prosent. I Innlandet og Troms og Finnmark er denne andelen 18 prosent, mens den i Oslo er 7 prosent.
- De fleste husstandene som ikke har abonnement på fast bredbånd har bare én eller to personer i husstanden. På landsbasis er det bare 15 prosent av disse husstandene som har tre eller flere personer i husstanden. Dette forholdet er stort sett det samme for alle fylkene og for tettbygde og spredtbygde områder.
- En stor andel av husstandene utan abonnement på fast bredbånd har samtidig tilgang til fast bredbånd med en hastighet på 100 Mbit/s. På landsbasis er denne andelen 77 prosent. En relativt stor andel er også knyttet til fibernettet, men velger å ikke ha et fiberabonnement. På landsbasis er denne andelen 28 prosent.
- De fleste husstandene utan abonnement på fast bredbånd har god mobildekning. For hele landet under ett er det 95 prosent av disse som har tilgang til mobilnett som med stor sannsynlighet gir en hastighet på 30 Mbit/s.

¹ Se for eksempel SSB: «Bruk av IKT i husholdningene».

Innholdsliste

1 Innledning.....	4
2 Husstander uten abonnement på fast bredbånd	5
3 Valgmuligheter for husstander uten abonnement på fast bredbånd.....	7
4 Metode	9

Figurliste

Figur 1 Andel av alle husstander som ikke har abonnement på fast bredbånd.....	5
Figur 2 Husstander uten abonnement på fast bredbånd fordelt på husstandens størrelse	6
Figur 3 Husstander fordelt på antall personer i det totale datagrunnlaget.....	6
Figur 4 Andel av husstandene uten abonnement på fast bredbånd og som har tilgang til fast bredbånd med minst 100 Mbit/s eller fibernett.....	8
Figur 5 Andelen av husstandene uten abonnement på fast bredbånd og som har tilgang til mobildata .	9

1 Innledning

De fleste husstander benytter digitale tjenester over internett på daglig basis. Vi vet også at enkelte husstander ikke har abonnement på fast bredbånd, samtidig som «alle» har mobiltelefon og god mobildekning. I denne rapporten ser vi nærmere på dette:

- Hvor stor er den andelen av husstandene som ikke har abonnement på fast bredbånd?
- Er det noen særtrekk ved disse husstandene?
- Har disse husstandene tilgang til fast bredbånd, men velger å ikke benytte denne muligheten?
- Hvordan er mobildekningen for husstander som ikke har abonnement på fast bredbånd?

I forbindelse med den årlige dekningsundersøkelsen som Nkom gjennomfører for å kartlegge tilgangen til fast bredbånd samt mobildekning, samles det inn data på adressenivå fra alle tilbyderne av bredbånd og mobil. Denne informasjonen kan kobles med data om husstander og bygninger, og resultatene vil kunne gi svar på ovennevnte spørsmål. Resultatene vil kunne beskrive *omfanget*, men vil ikke gi noe svar på *hvorfor* de enkelte husstandene velger som de gjør eller på hvilket *grunnlag* de foretar sine valg om bredbånd og tilgang til internett.

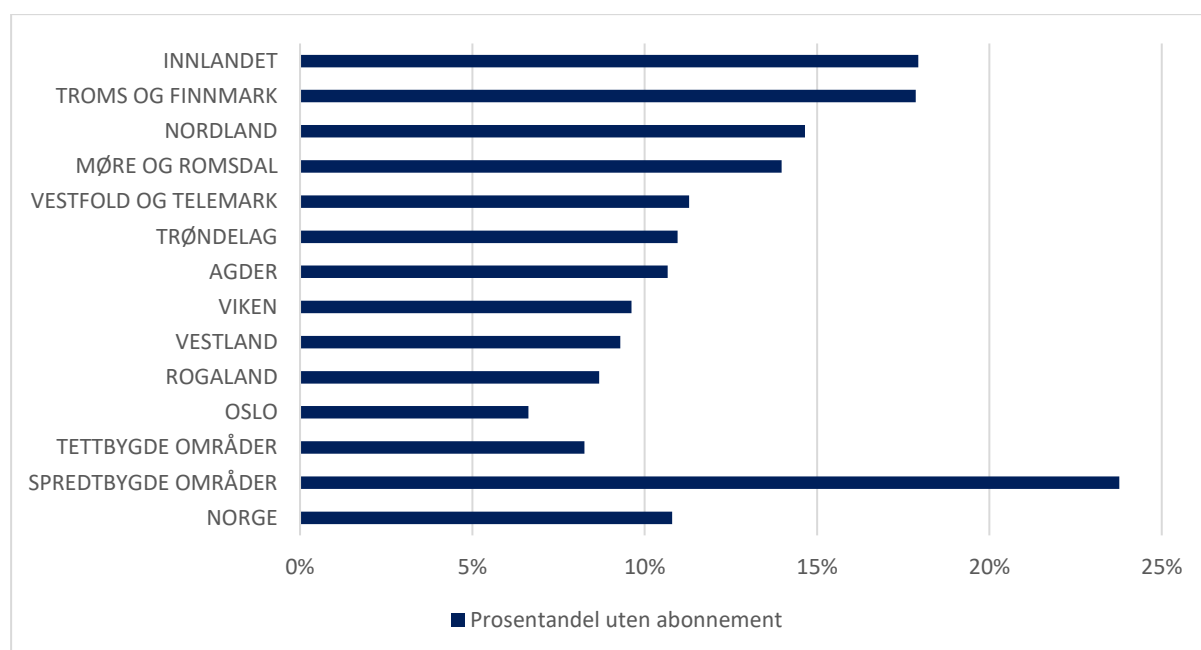
Resultatene er satt opp fylkesvis. I tillegg er resultatene fordelt på tettbygde og spredtbygde områder. Datagrunnlaget gir også mulighet til å vise resultater for hver kommune, men det er ikke gjort i denne rapporten.

Datagrunnlaget tar utgangspunkt i om lag 2,7 millioner adresser, og det er mer enn 2,5 millioner husstander i Norge. Ved utgangen av første halvår 2023 var det mer enn 2,3 millioner *private* bredbåndsabonnement. Ved analyse av så store datamengder vil det alltid være forhold som har betydning for vurdering og tolkning av resultatene. Viktige forhold ved analysen i denne rapporten er:

- Enkelte husstander er registrert i bygninger som i eiendomsregisteret er fritidsbolig. Disse husstandene er hensyntatt.
- Enkelte husstander driver næringsvirksomhet fra hjemmeadressen. Noen av disse kan ha abonnement på fast bredbånd registrert på bedriften. I analysen ser vi bare på abonnement som er registrert på privatkunder.
- På enkelte adresser er det flere husstander. I noen av disse tilfellene er det ikke mulig å koble abonnement til riktig husstand. Deler av analysen baseres derfor på et mindre datasett der slik kobling er mulig.

2 Husstander uten abonnement på fast bredbånd

I figur 1 er andelen av husstandene som ikke er registrert med abonnement på fast bredbånd satt opp fylkesvis. For landet samlet utgjør dette 11 prosent. Det er store forskjeller mellom fylkene. I Innlandet og i Troms og Finnmark er denne andelen på 18 prosent. Også i Nordland og i Møre og Romsdal er denne andelen markert høyere enn i øvrige fylker. I Oslo er andelen lavest med sju prosent uten fast bredbånd. Det er grunn til å legge merke til at andelen uten fast bredbånd er relativt lav i tettbygde områder. I spredtbygde områder er andelen svært høy, nemlig 24 prosent.

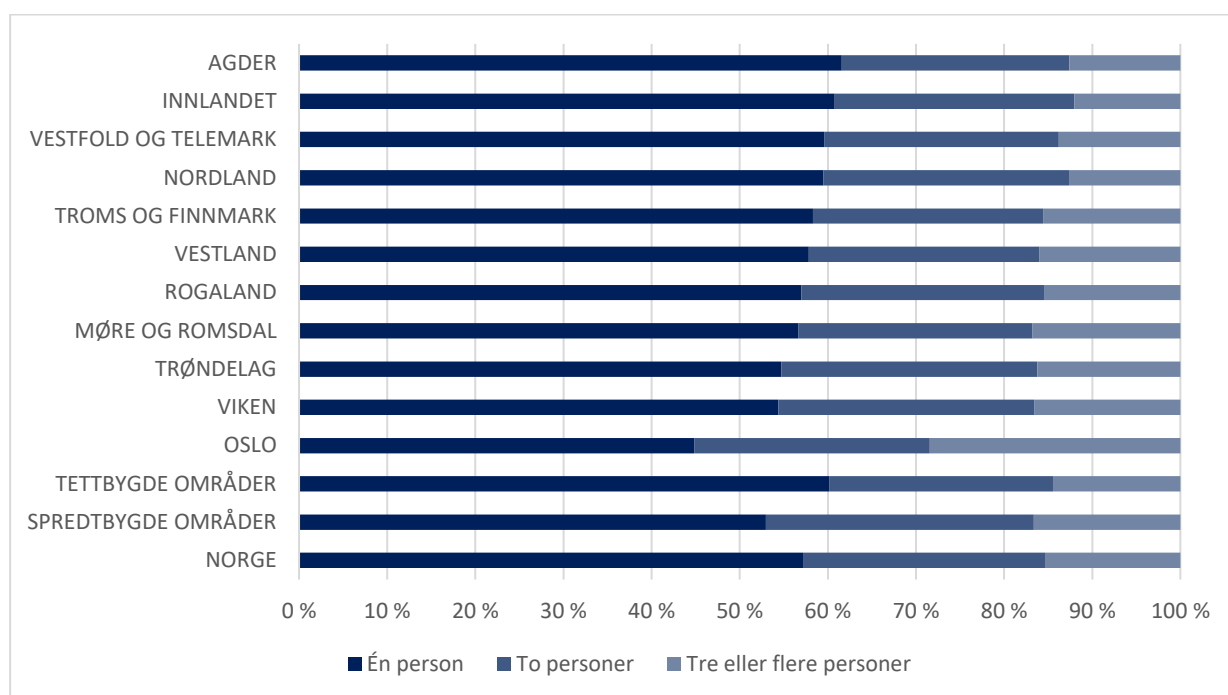

Figur 1 Andel av alle husstander som ikke har abonnement på fast bredbånd

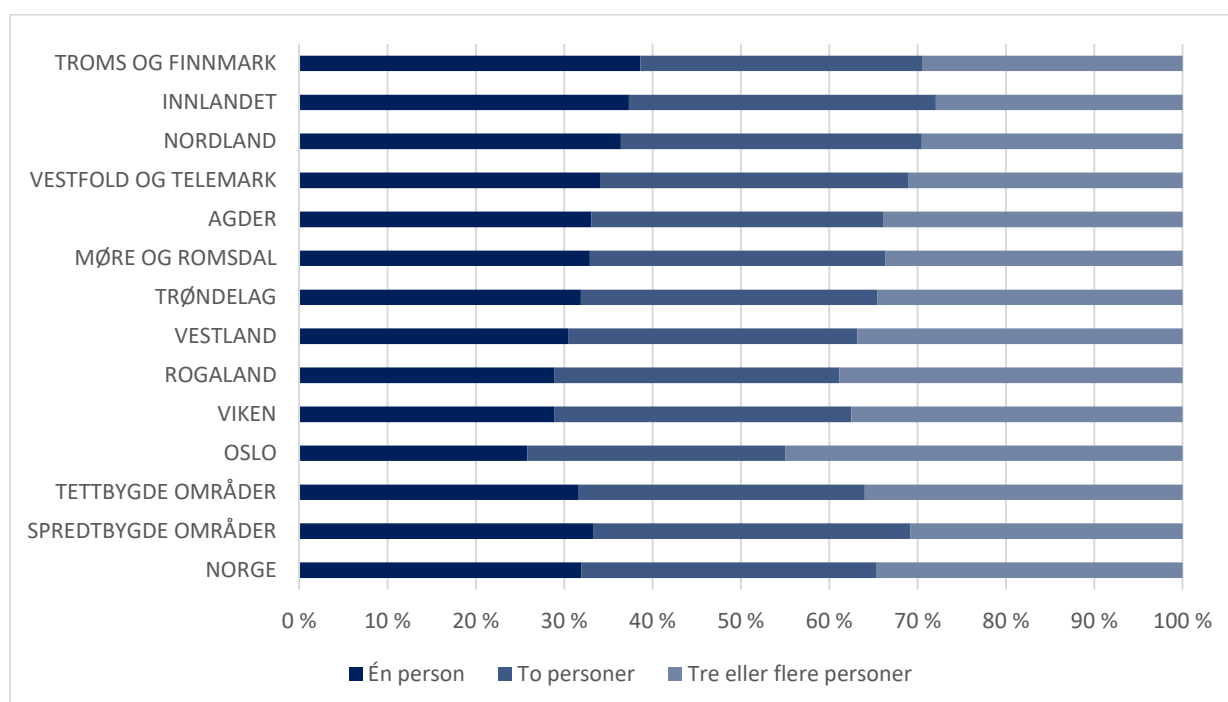
I datagrunnlaget vi benytter i denne analysen har vi oversikt over antall personer i hver husstand. Vår hypotese er at husstandens størrelse har betydning for de valg som gjøres når det gjelder bredbånd og tilgang til internett. Befolkningsstatistikken fra SSB viser for eksempel at husstander med bare én person utgjør en stor andel av husstandene. Vi har derfor sett på hvordan husstandene uten fast bredbånd fordeler seg på én person, to personer eller minst tre personer. Dette er vist i figur 2. For å vurdere denne fordelingen har vi sammenlignet med tilsvarende oppstilling for husstander i det totale datagrunnlaget. Dette er vist i figur 3.

Vi sammenligner altså en relativt liten populasjon av husstander uten abonnement på fast bredbånd med en stor populasjon der de aller fleste har abonnement på bredbånd. Bildet er svært forskjellig for disse to populasjonene. For landet samlet er det 57 prosent av husstandene uten abonnement som består av én person. I hele populasjonen er det 32 prosent av husstandene som består av bare én person. Av husstandene uten abonnement er det kun 15 prosent av husstandene som har tre eller flere personer i husstanden. I hele populasjonen er denne andelen 35 prosent.

Hovedbildet for de enkelte fylkene er relativt likt det som gjelder for hele landet. Det er heller ikke stor forskjell mellom husstander i tettbygde områder og husstander i spredtbygde områder. Det er med andre ord grunnlag for å slå fast at husstandens størrelse har betydning for de valg som gjøres med hensyn til bredbånd.

Figur 2 Husstander uten abonnement på fast bredbånd fordelt på husstandens størrelse

Figur 3 Husstander fordelt på antall personer i det totale datagrunnlaget

3 Valgmuligheter for husstander uten abonnement på fast bredbånd

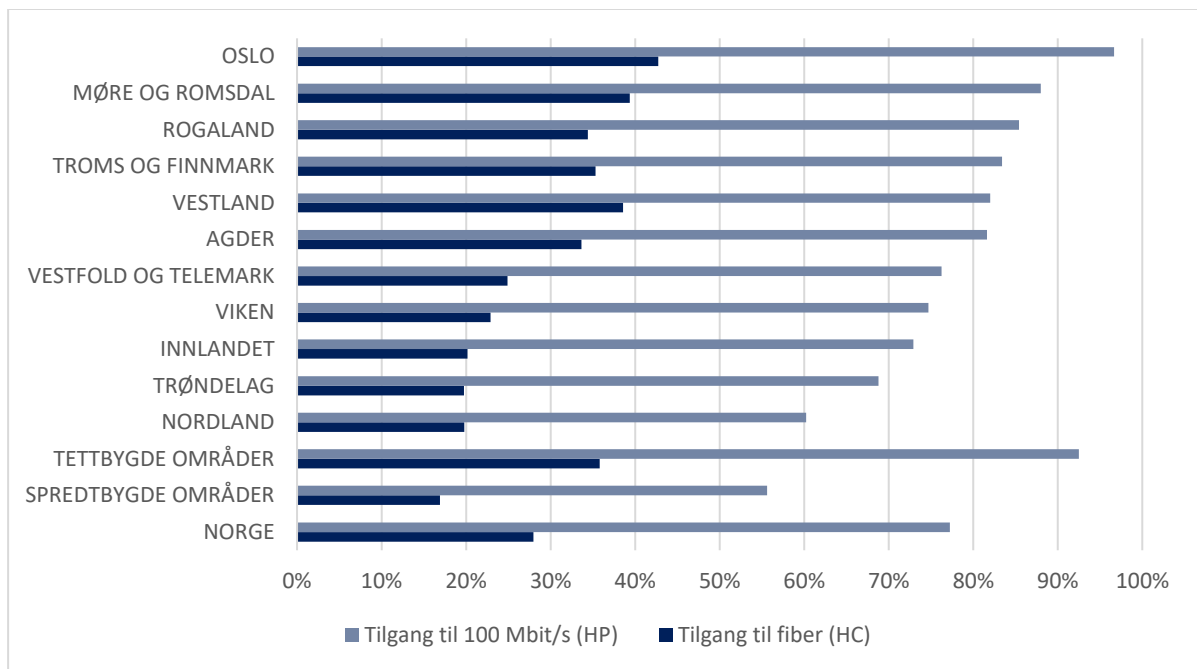
I denne delen tar vi utgangspunkt i denne hypotesen: Mange av husstandene som ikke har abonnement på fast bredbånd har tilgang til dette, men velger det bort. Disse husstandene har generelt god mobildekning og benytter mobiltelefonen og/eller mobilt bredbånd som inngang til internett og digitale tjenester.

Figur 4 viser andelen av husstandene uten bredbånd som samtidig har tilgang til fast bredbånd med en nedstrøms hastighet på minst 100 Mbit/s. Det betyr enten tilgang til fiber, tilgang til kabel-TV-nett eller tilgang til fast trådløst bredbånd (FTB) der det er dekning med minst denne hastigheten. Tilgang (HP = Homes Passed) betyr at husstanden enten er koblet til nettet eller at husstanden er lokalisert i nærheten av et slikt nett. Figur 4 viser også den andelen som har tilgang til fiberbredbånd. Her legges det til grunn at husstanden er koblet til fibernettet, men at fiberkabelen ikke er aktiv med et fiberabonnement (HC = Homes Connected). I dette tilfellet velger husstanden med andre ord bort abonnement på bredbånd, selv om boligen allerede er tilkoblet fibernettet.

For landet samlet er det 77 prosent av husstandene uten bredbåndsabonnement som samtidig har tilgang til fast bredbånd med minst 100 Mbit/s. I tettbygde områder er denne andelen over 90 prosent, mens den i spredtbygde områder er 56 prosent. Det er store variasjoner mellom fylkene. I Oslo har nesten alle husstander uten bredbåndsabonnement tilgang til fast bredbånd med minst 100 Mbit/s. I Nordland er tilsvarende andel 60 prosent.

For landet samlet er det 28 prosent av husstandene uten bredbåndsabonnement som samtidig er koblet til fibernettet, men velger å ikke benytte denne tilknytningen. I tettbygde og spredtbygde områder er denne andelen henholdsvis 36 prosent og 17 prosent. Også her er det visse variasjoner mellom fylkene. I Oslo er andelen mer enn 40 prosent, mens den i Innlandet, Trøndelag og Nordland er på 20 prosent.

Det kan tenkes mange årsaker til at husstanden velger bort tilgang til abonnement på fast bredbånd. Husstanden kan ha større eller mindre bevissthet eller informasjon om sine valgmuligheter. I mange tilfeller vil nok husstanden foreta en bevisst vurdering av kostnader og andre praktiske forhold ved tilknytning til fast bredbånd, og så sammenligne dette med behovene. For mange er behovene dekket gjennom god tilgang til mobilnettet, ved bruk av mobiltelefon eller eventuelt et abonnement på mobilt bredbånd.

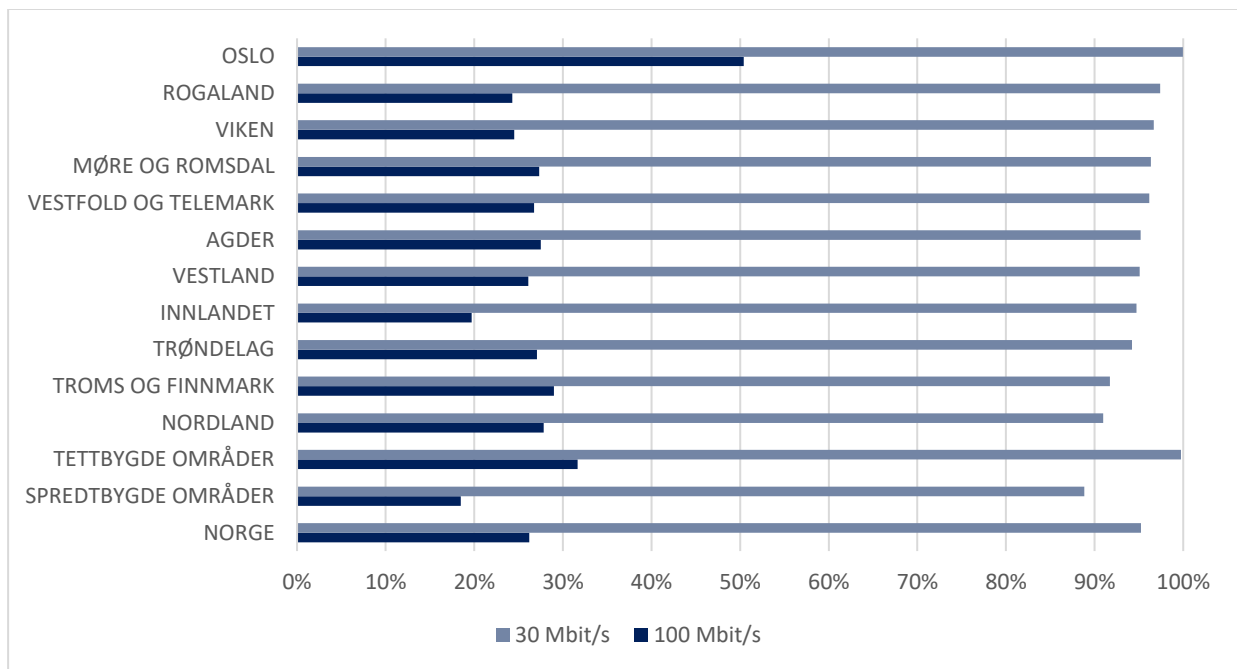

Figur 4 Andel av husstandene uten abonnement på fast bredbånd og som har tilgang til fast bredbånd med minst 100 Mbit/s eller fibernett

Figur 5 viser tilgangen til mobildata for husstander som ikke har abonnement for fast bredbånd. For landet samlet har 95 prosent av disse husstandene en mobildekning som gir stor sannsynlighet for en nedstrøms hastighet på minst 30 Mbit/s. I alle fylkene er denne andelen på mer enn 90 prosent. I tettbygde områder er andelen nær 100 prosent. I spredtbygde områder er det en relativt stor andel av husstandene som ikke har bredbåndsabonnement, jf. figur 1, men også her er det nærmere 90 prosent av disse som har tilgang til mobildata med minst 30 Mbit/s.

Andelen husstander uten bredbåndsabonnement som har tilgang til mobildata med stor sannsynlighet for minst 100 Mbit/s er betydelig lavere. Ser vi bort fra Oslo, er denne andelen stort sett mellom 20 og 30 prosent i alle de øvrige fylkene.

De fleste husstandene uten abonnement på fast bredbånd består av én eller to personer, og mange av disse har tilgang til fast bredbånd. Vår vurdering er at disse velger bort tilgangen til fast bredbånd, og de fleste av disse dekker behovene ved tilgang til mobilnettet.

Figur 5 Andelen av husstandene uten abonnement på fast bredbånd og som har tilgang til mobildata

4 Metode

Nkom samler inn data om bredbånd på adressenivå fra alle tilbyderne av fast bredbånd. Data omfatter abonnement og bredbåndsdekning. Dette kobles med registerinformasjon om husstander og bygninger. Informasjonen om husstandene omfatter husstandens lokasjon og dermed adresse og bygning. Dessuten er informasjon om antall personer i husstanden inkludert. Bygningsinformasjon er hentet fra eiendomsregisteret. Her skilles det mellom bygninger som er registrert som bolig og bygninger som er registrert som fritidsbolig. Bygningene består dermed av fire deler:

1. Boliger med husstand.
2. Fritidsbolig med husstand. Dette er ikke så mange, men de inkluderes i analysen som både husstand og fritidsbolig.
3. Boliger uten husstand. Dette er en god del bygninger og en del av dem har abonnement på fast bredbånd. Dette er bygninger som hovedsakelig benyttes til fritidsbruk eller som bolig nummer to.
4. Fritidsboliger uten husstand.

Totalt er det om lag 2,7 millioner adresser som inngår i datagrunnlaget. Antall husstander er i overkant av 2,5 millioner. Basert på statistikk fra SSB er det om lag 480 000 fritidsboliger. Mange adresser har flere husstander. I disse tilfellene gir ikke datagrunnlaget mulighet for å koble abonnement til riktig husstand. Deler av analysen i denne rapporten skjer derfor på en delmengde av det totale datagrunnlaget.